

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 55/2026-15

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Ivana Fiačana a Martina Vernarského (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], narodeného [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], proti uzneseniu Mestského súdu Košice sp. zn. 92Nsre/7/2025 zo 17. septembra 2025 takto

r o z h o d o l :

1. Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**
2. Žiadosti sťažovateľa o ustanovenie právneho zástupcu **n e v y h o v u j e .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť

1. Ústavnému súdu bola 17. novembra 2025 doručená ústavná sťažnosť sťažovateľa, ktorou sa domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením mestského súdu označeným v záhlaví. Navrhuje napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť mestskému súdu na ďalšie konanie. Žiada aj o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom.

II.

Skutkové východiská

2. Mestskému súdu bol 22. apríla 2025 doručený návrh sťažovateľa spolu s ďalšou osobou na zápis spoločnosti s ručením obmedzeným do obchodného registra, ktorý bol podaný elektronickými prostriedkami a za ktorý bol uhradený súdny poplatok 220 eur. Mestský súd odmietol zápis spoločnosti s ručením obmedzeným do obchodného registra podľa § 8 ods. 3 zákona č. 530/2003 Z. z. o obchodnom registri a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o obchodnom registri“), a to oznámením sp. zn. 6Re/258/2025 z 23. apríla 2025. Proti odmietnutiu vykonania zápisu podal sťažovateľ spolu

s ďalšou navrhovateľkou námietky, ktoré boli zamietnuté uznesením mestského súdu sp. zn. 92Nsre/7/2025 z 2. mája 2025.

3. Vzhľadom na uvedené požiadal sťažovateľ spolu s ďalšou navrhovateľkou podaním z 31. mája 2025 o vrátenie súdneho poplatku podľa prvej vety § 11 ods. 3 zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdnych poplatkoch“), podľa ktorej poplatok splatný podaním žaloby, návrhu na začatie konania, odvolania, žaloby o obnovu konania alebo dovolania sa vráti, ak sa konanie zastavilo, ak sa žaloba, návrh na začatie konania, odvolanie, žaloba o obnovu konania alebo dovolanie odmietlo alebo vzalo späť pred prvým pojednávaním bez ohľadu na to, či bol vydaný platobný rozkaz; to neplatí, ak bolo dovolanie odmietnuté z dôvodu, že smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné.

4. Uznesením mestského súdu sp. zn. 6Re/258/2025 z 23. júna 2025 bolo rozhodnuté, že sa súdny poplatok nevracia. Súd to odôvodnil tým, že návrh na zápis údajov do obchodného registra podľa § 5 ods. 1 zákona o obchodnom registri v tomto zmysle nemožno posudzovať ako návrh na začatie konania, ale ako návrh na vykonanie úkonu registrovým súdom. Rovnako nemožno odmietnutie vykonania zápisu do obchodného registra posudzovať ako odmietnutie návrhu na začatie konania v civilnom konaní, ale ako odmietnutie úkonu. Preto nemožno § 11 ods. 3 zákona o súdnych poplatkoch uplatniť na odmietnutie vykonania zápisu podľa § 8 ods. 5 zákona o obchodnom registri a na tomto základe vracať súdny poplatok.

5. Sťažnosť sťažovateľa a ďalšej navrhovateľky podanú proti uvedenému uzneseniu mestský súd napadnutým uznesením zamietol. Dôvodil, že navrhovateľ nesie zodpovednosť za obsah podaného návrhu, za jeho úplnosť a spôsobilosť vykonania zápisu na jeho základe. Navrhovatelia boli na nedostatky svojho návrhu upozornení oznámením z 23. apríla 2025, čo je úkon registrového súdu, proti ktorému navrhovatelia využili možnosť podať námietky, v rámci ktorých mohli odstrániť vytýkaný nedostatok. Podanými námietkami však k odstráneniu nedostatkov nedošlo a proti uzneseniu o zamietnutí námietok z 2. mája 2025 nebolo podané odvolanie.

6. Mestský súd s odkazom na odbornú komentárovú literatúru uviedol, že konanie o zápise údajov nie je typickým súdnym konaním, ide o rýchly a formalizovaný postup. Tým sa zvyšuje zodpovednosť navrhovateľa za správnosť a perfektnosť podaného návrhu. Na základe konania o zápise údajov vykoná registrový súd zápis údajov do obchodného registra bez vydania súdneho rozhodnutia o obsahu zápisu. Za nedostavenie sa navrhovaného úkonu (zápisu) uhradeného zloženým súdnym poplatkom nesie plnú zodpovednosť navrhovateľ. Z toho podľa mestského súdu vyplýva, že konanie pred obchodným registrom je osobitným typom konania, nie konaním o žalobe, a potvrdenie o odmietnutí vykonania zápisu nie je z obsahového hľadiska totožné s odmietnutím návrhu na začatie konania tak, ako sa na túto skutočnosť odvoláva navrhovateľ v kontexte § 11 ods. 3 zákona o súdnych poplatkoch.

III.

Argumentácia sťažovateľa

7. Sťažovateľ namieta arbitrárnosť napadnutého uznesenia, čo podľa neho vyplýva z nesprávnej interpretácie a aplikácie ustanovení zákona o súdnych poplatkoch. Uvádza, že § 8 ods. 5 zákona o obchodnom registri síce používa termín odmietnutie vykonania zápisu údajov do obchodného

registra, v konečnom dôsledku však ide *de facto* o odmietnutie návrhu na zápis údajov do obchodného registra z dôvodu nesplnenia zákonných náležitostí, resp. podmienok uvedených v § 6 až § 7a zákona o obchodnom registri. Návrh na zápis údajov do obchodného registra je návrhom na začatie civilného mimosporového konania, preto odmietnutie vykonania tohto zápisu predstavuje odmietnutie návrhu na začatie civilného mimosporového (nesporového) konania.

8. Poplatky vo veciach obchodného registra sú upravené v zákone o súdnych poplatkoch, a to konkrétne v prílohe č. 1 nazvanej ako Sadzobník súdnych poplatkov, v časti I nazvanej ako „Poplatky vyberané v civilnom procese a správnom súdnom procese“, položka č. 17. Preto podľa sťažovateľa aj v prípade právoplatného odmietnutia vykonania zápisu do obchodného registra sa uplatní § 11 ods. 3 prvá veta zákona o súdnych poplatkoch, keďže ide o odmietnutie návrhu na zápis údajov do obchodného registra, ktorým začalo civilné mimosporové (nesporové) konanie.

9. Sťažovateľ nespochybňuje, že konanie pred obchodným registrom je osobitným typom konania, ale vzhľadom na zákonnú úpravu stále ide o súdne konanie. Právne je irelevantné, či potvrdenie o odmietnutí vykonania zápisu je alebo nie je z obsahového hľadiska totožné s odmietnutím návrhu na začatie konania. Relevantné je to, či zákon o súdnych poplatkoch vylučuje alebo nevylučuje vrátenie súdneho poplatku. Zákon o súdnych poplatkoch podľa sťažovateľa nevylučuje vrátenie súdneho poplatku v prípade právoplatného odmietnutia zápisu do obchodného registra. Ak by zákonodarca mienil, aby v tomto prípade nebol súdny poplatok navrhovateľovi vrátený, upravil by to výslovne.

IV.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

10. Ústavný súd opakovane judikuje, že pri uplatňovaní svojej právomoci nie je jeho úlohou zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05). Ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by ním vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňujúce a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02, II. ÚS 231/04).

11. Všeobecný súd by mal v argumentácii obsiahnutej v odôvodnení svojho rozhodnutia dbať na to, aby premisy zvolené v rozhodnutí, rovnako ako závery, ku ktorým na základe týchto premís došiel, boli pre širšiu právnickú (ale aj laickú) verejnosť prijateľné, racionálne, ale v neposlednom rade aj spravodlivé a presvedčivé. Musí súčasne vychádzať z toho, že práve súdy majú poskytovať v civilnom súdnom konaní materiálnu ochranu zákonnosti tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov (napr. IV. ÚS 1/02, II. ÚS 174/04, III. ÚS 117/07, III. ÚS 332/09).

12. Po preskúmaní napadnutého uznesenia dospel ústavný súd k záveru, že argumentácia sťažovateľa nie je spôsobilá spochybníť ústavnú udržateľnosť záverov mestského súdu. Z obsahu odôvodnenia napadnutého uznesenia zrozumiteľne vyplýva, prečo nebol navrhovateľom v danej veci vrátený súdny poplatok s poukazom predovšetkým na zodpovednosť navrhovateľa za obsah a úplnosť podaného návrhu na zápis a osobitosť registrového konania, z ktorej vyplýva, že oznámenie o odmietnutí vykonania zápisu nie je z obsahového hľadiska totožné s odmietnutím návrhu na začatie konania. Mestský súd zdôraznil, že navrhovatelia boli na nedostatky svojho návrhu upozornení oznámením o odmietnutí vykonania zápisu, v rámci podaných námietok k odstráneniu nedostatkov nedošlo a proti uzneseniu o zamietnutí námietok odvolanie nepodali.

13. Ústavný súd uvádza, že súdne poplatky sa vyberajú za jednotlivé úkony alebo konanie súdov. Ak sa konanie končí procesne, a to ešte vo fáze, keď príslušný súd v rámci zákonom aprobovaného postupu poskytovať protiplnenie v podobe procesných úkonov v konaní ani nezačal, prichádza zákonodarca s benefitom vrátenia poplatku podľa § 11 ods. 3 zákona o súdnych poplatkoch. V iných prípadoch tomu ale takto nie je, čo podoporne vyplýva aj z časti prvej vety § 11 ods. 3 za bodkočiarkou, v zmysle ktorej ak bolo dovolanie odmietnuté pre neprípustnosť, poplatok sa nevráti. Hoci teda ide o odmietnutie, dovolací súd rozhodoval, poskytol „službu“, za ktorú sa poplatok zaplatil. V prípade sťažovateľa takisto registrový súd konal, posudzoval, či návrh na zápis obsahuje všetky požadované náležitosti, a keď dospel k záveru, že to tak nie je, odmietol zápis vykonať.

14. Z ústavnoprávneho hľadiska niet v tomto prípade žiadneho dôvodu na spochybňovanie alebo prehodnocovanie záverov všeobecného súdu. Ústavný súd preto dospel pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti k záveru, že medzi napadnutým uznesením a obsahom označených práv neexistuje súvislosť, na základe ktorej by po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie mohol reálne dospieť k záveru o ich porušení, a preto ústavnú sťažnosť sťažovateľa odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

15. Odmietnutie ústavnej sťažnosti vedie ústavný súd k záveru, že v danom prípade ide zo strany sťažovateľa o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti. Pretože nebol splnený jeden zo zákonných predpokladov (§ 37 ods. 1 zákona o ústavnom súde) ustanovenia právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom, žiadosti sťažovateľa o ustanovenie právneho zástupcu ústavný súd nevyhovel bez toho, aby pokračoval v procese skúmania jeho osobných, majetkových a zárobkových pomerov na účel rozhodovania o jeho žiadosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 29. januára 2026

Robert Šorl
predseda senátu